

Názov podujatia: MÚZY, MÚRY, MURÁLY (obrázky za mestom)

Druh umenia: medziodborová aktivita v lokalite Podskalka

Typ podujatia: výtvarná inštalácia, etnografický výskum, vzdelávacia aktivita

Dátum realizácie: 03-5/2024 (výskum s komunitou), 07/2024 (realizácia)

Popis podujatia:

Zámerom je edukačnými aktivitami s deťmi a lektormi vylúčenej rómskej lokality Podskalka pri Humennom vzbudiť záujem mládeže o históriu ich lokality a zapojiť ich do výskumu o miestne ich bydlisko. Aktivita bude prebiehať pod vedením holandského umelca Klaasa Burgera, ktorý pracuje s komunitami formou oral history a skúma ich archívy (rezident projektovej aktivity ALL IN RESIDENCE/ ARTISTS IN TOWN) a tiež v spolupráci s etnologičkou Martinou Garassyovou. Výstupom výskumnej fázy bude námet na vytvorenie umeleckého murálu na motívy príbehov úspešných osobností či slávnych udalostí rómskej osady, ktoré môžu komunitu motivovať k ich nasledovaniu. Proces vzniku námetov bude reflektovať históriu lokality a pracovať s povedomím vzdelávateľnej mládeže Rómov formou aktívnej účasti detí a tínedžerov na hľadaní tém a prameňov. Vtiahne ich do poznávania a hľadania historických súvislostí, zaujímavostí a príbehov osady; rozšírení povedomia o Podskalke ako o historickej súčasťi mesta, ktorá žila od svojho vzniku v aktívnych vzťahoch s neďalekou majoritou. Lokalita poskytuje bohaté námety (napr. legenda o Drugethovom rómskom kočišovi, či príbehy významných osobností komunity: Aladár Kurej – inštitútny maliar, Štefan Oláh – známy hudobník, Michal Kašo – terénny pracovník a aktivista).

Vizuálnym výstupom zberu materiálu bude vznik murálu na navrhnutú tému vybranej osobnosti či príbehu lokality, ktorého návrh vytvorí profesionál Viktor Fehér (Street Art Communication). Návrh zrealizuje na veľkoplošnej stene bytového domu v lokalite. Odhalenie murálu bude sprevádzať happening s účasťou influencerky Adriany Kohútovej, ktorá je rešpektovaná osobnosť v komunite a aktivitu by podporila jej autorskou propagáciou na sociálnych sieťach.

Vytvorenie rešpektovaného diela a novej pýchy Podskalky má potenciál byť uznané a obdivované aj odbornou verejnosťou, malo by prispieť k motivácii mladých ľudí z komunity starať sa o vlastný verejný priestor a zároveň pritiahnúť na výlet či exkurziu aj majoritné obyvateľstvo z centra mesta. Projektovou aktivitou chceme búrať mentálne aj priestorové hranice a zblížovať minoritu s majoritou a priblížiť hodnotu histórie rómskych osobností aj pre širokú verejnosť.

Súčasťou udržateľnosti aktivity bude účasť lídrov komunity na edukačných projektových aktivitách divadelného žánru – s cieľom zorientovať ich v oblasti amatérskej divadelnej tvorby. Tým by sa mal naštartovať proces budovania personálnej základne pre činnosť detského amatérskeho divadla s potenciálom autorskej tvorby.

Primárne cieľové skupiny:

Deti a mládež lokality Podskalka (rómska komunita), lektori pracujúci s mládežou, majoritná mládež a rodiny

Oslovení umelci/lektori:

Street Art Communication – Viktor Fehér, rezident: Klaas Burger (NL), Adriana Kohútová, Martina Garassyová, Elena Cínová, Peter Kudráč

Neoslovení umelci/lektori: X

Organizátori podujatia:

Kultúrna iniciatíva Humenné o.z. v spolupráci s Alt30Collective, s Róm Podskalky o.z. a Komunitným centrom Podskalka